

стажування у якості помічника адвоката й скласти кваліфікаційний іспит. Окрім цього, надання якісних послуг з представництва у суді забезпечується можливістю притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.

Однак, чи цим повинен керуватися законодавець при прийнятті законів, чи, можливо, варто зважати на історичні аспекти розвитку й становлення України та на її сучасні потреби. Будемо сподіватись, що монополія, яка поступово набиратиме обертів до 2019 року, не утворить дефіцит адвокатів та не ускладнить доступ до правосуддя.

Проте у такій ситуації, як майже завжди, правда лежить десь посередині. Для ефективного функціонування монополії адвокатури перш за все необхідно сприяти формуванню культури прав людини, розвитку правової свідомості, адже споживачі правових послуг не бачать різниці між адвокатом та юристом. Державі необхідно виховувати у громадянина України повагу і необхідність в адвокаті, як такого, що найкраще і якомога якісніше, має представляти інтереси в суді.

Осипенко Ю.М.

*студентка 5-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ТАКТИКА ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА ЯК МЕДІАТОРА ПІД ЧАС УКЛАДЕННЯ МИРОВОЇ УГОДИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

В Україні гарантовано право кожній особі на захист свого цивільного права та інтересу в разі їх порушення, невизнання або оспорювання (ст.15 ЦК). Право на захист особа здійснює на свій розсуд (ст.20ЦК), самостійно обираючи засоби відновлення порушеного права.

Актуальність розробки проблеми забезпечення захисту цивільних прав із використанням позасудових способів обумовлена тим, що сучасний стан судового захисту в Україні є незадовільним. Несталість судової практики, недосконалість системи правового захисту призводить до того, що люди все частіше звертають свою увагу на альтернативні (позасудові) засоби вирішення спорів, до яких належить посередництво. Поширеним терміном для позначення посередництва є медіація.

Медіація є методом позасудового вирішення спорів із залученням посередника (медіатора), який допомагає сторонам цивільно-правового спору проаналізувати конфліктну ситуацію таким чином, щоб вони змогли самостійно обрати той варіант рішення, який відповідатиме їхнім інтересам і задовольнить їхні потреби. (Кільдюшкіна О.О. «Медіація як спосіб захисту цивільних справ: сутність та переваги», наукова стаття).

При цьому, варто зазначити, що участь адвоката в процедурі посередництва в якості медіатора має вирізнитися певною специфікою в порівнянні з виконанням ролі медіатора іншими особами (конфліктологами, психологами, соціологами та ін.), оскільки адвокат є кваліфікованим юристом, який надає юридичну допомогу на професійній основі, з іншого боку, надання адвокатом допомоги у врегулюванні правових спорів (юридичних конфліктів) варто розглядати як здійснення адвокатської діяльності в більш широкій сфері, яка виходить за рамки традиційної ролі адвоката як радника з правових питань.

У сучасній юридичній літературі проблематикою участі юристів у медіації частково займалися такі правники, як М. Пель, Т. Сурдин, О.В. Лук'яновська. Питанням участі адвокатів у медіації присвячені праці А.М. Понасюка та М.Є. Семеняко. Однак, в межах зазначених праць висвітлюються лише окремі аспекти участі адвоката у процедурі посередництва у якості медіатора.

Медіація за своєю суттю є неформальною, добровільною процедурою, проте вона показує чудові результати у розв'язанні конфліктів. Світовий досвід вказує на те, що медіація є майже універсальним засобом вирішення конфліктів, що застосовується у багатьох сферах, починаючи від сімейних суперечок, закінчуючи конфліктами за участі громади та міжнародних конфліктах. (Кільдюшкіна О.О. «Медіація як спосіб захисту цивільних справ: сутність та переваги», наукова стаття).

Медіація є примирною процедурою, яка передбачає обговорення правової проблеми, що сталася, без зайвого психологічного загострення. Завдяки присутності медіатора, який

полегшує сторонам процес діалогу та скеровує їх на узгодження інтересів і віднаходження консенсусу, процесуальна змагальність переходить у співпрацю.

Поняття "мирова угода" означає подана сторонами і підтверджена судом заява, згідно з якою позивач і відповідач шляхом взаємних поступок ліквідують цивільно-правову спір, що виник між ними. Мирову угоду можна визнати розпорядчим документом сторін як процесуального та матеріального права, оскільки, укладаючи мирову угоду, сторони розпоряджаються своїм процесуальним, а також суб'єктивним матеріальним правом і охоронюваним законом інтересом (ст.175 ЦПК України).

За загальним правилом сторонами мирової угоди у судовому розгляді є боржник і кредитор, які виступають у відповідній судовій справі сторонами; у позовному розгляді це позивач і відповідач. Згідно з положеннями ЦПК, правом укладення мирової угоди користуються лише позивач, відповідач, треті особи, які заявляють самостійні вимоги, а також їх представники, за умови, якщо такі повноваження спеціально обумовлені в довіреності. Інші особи, які беруть участь у справі, не наділені правом на укладення такої угоди(ст.175ЦПК України).

При укладенні мирової угоди між представниками сторін суд перевіряє, чи мають особи відповідні повноваження. При цьому необхідно мати на увазі вимоги статті 44 ЦПК і статті 42 ЦПК. При вирішенні питання про повноваження адвоката, який діє на підставі ордеру, необхідно переконатися, не обмежував чи довіритель адвоката в правах на вчинення певних дій в цілому і що стосується мирової угоди зокрема.

Таким чином, укладення мирової угоди можна визнати одним із способів вирішення цивільно-правових спорів. За законодавством України і більшості держав світу мирова угода характеризується подвійною юридичною природою. З одного боку, це угода про врегулювання матеріально-правових відносин, з іншого - це процесуальна угода між сторонами про завершення правового спору. Тому особа має право звернутися за захистом до суду України лише в разі відсутності визначення суду про визнання мирової угоди між сторонами у аналогічній справі.

Отже, медіація, маючи сильний потенціал, здатна вирішити проблеми, що стоять перед правовою системою України. Зокрема, розвантажити судову систему та покращити стан правового захисту громадян. Застосування медіації широко сприятиме демократизації суспільства та становленню верховенства права.

Враховуючи викладене, можна дійти висновку, що особливості участі адвоката у процедурі посередництва у якості медіатора у порівнянні з традиційною адвокатською діяльністю полягають у тому, що адвокат - медіатор в першу чергу повинен надавати сторонам допомогу та сприяння в пошуку взаємовигідних та взаємоприйнятних варіантів врегулювання юридичного конфлікту з точки зору узгодження інтересів сторін конфлікту в межах чинного закону, а не зосереджуватися на особливостях правого регулювання відносин, які існують між сторонами та їх правовому становищі в спорі. Водночас, порівняно із класичною медіативною діяльністю, адвокат-медіатор повинен слідкувати щоб урегулювання відбувалося в межах законності і не суперечило вимогам чинного законодавства, не порушувалися права та свободи третіх осіб, а також за тим, щоб кожна зі сторін у повній мірі усвідомлювала значення та правові наслідки досягнутої домовленості.

Піс В.І.

*студентка 4-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

МЕДІАЦІЯ ЯК НАПРЯМ РОБОТИ АДВОКАТА

Тема медіація, як вид адвокатської діяльності для досудового врегулювання спорів та участі в цьому процесі адвоката є надзвичайно актуальною у сучасній Україні, так як через високу завантаженість судів та низьку довіру суспільства до їхньої роботи, тому все більшої популярності набувають позасудові методи врегулювання конфліктів у різноманітних сферах відносин. Слово «медіація» походить від латинського «mediation» та означає «посередництво». Цей спосіб вирішення спорів не названий в цивільному та господарському законодавстві у